

RETORISKA OCH STILISTISKA FIGURER

Åke Lundström 1978, lätt reviderad och försedd med
arbetsblad av Kjell Weinius 2013

Allitteration; flera betonade ord med samma begynnelsebokstav (uddrim)

- Vind för våg. Hack i häl. Gammal som gatan.

Anafór; upprepning av ett ord, särskilt i början av flera satser.

- Ni frågar vad vårt mål är. Jag kan svara med ett ord: seger. Seger till varje pris, seger trots alla fador, seger hur lång och svår vägen än må bli. (Churchill 1940)

Antités; motsättning, dvs. motsatser sätts skarpt mot varandra.

- Bättre en säker fred än en oviss seger.
- Never was so much owed by so many to so few. (Churchill 1940)
- Non ut edam vivo, sed ut vivam edo. (Seneca)

Asýndeton; inget bindeord mellan leden.

- Är inte denna sak genomgången, utredd, förklarad, omtjatad tillräckligt?
- Ars longa, vita brevis.

Hypérbaton (traiectio); spärning; samhörande ord står åtskilda.

- Lärare vore det sista jag blev.
- Magnam ego spem habeo.

Hyperból; överdrift

- Vitare än snö. Springa som en oljad blix.
- A horse, a horse, my kingdom for a horse. (Shakespeare: Richard III)

Kiásm; korsställning, så att leden byter plats när de återkommer. Ofta i förening med antites.

- Ask not what your country can do for you - ask what you can do for your country. (John F. Kennedy)
- Hon var den friska våren, den kulna höst var han. (Tegnér, Fritiofs saga)

Klimax; stegring (så att sista ledet blir starkast; förekommer ofta vid Trikolon (se nedan)).

- Tala är silver men tiga är guld.
(En misslyckad klimax, där sista ledet är för svagt kallas **Antiklimax** eller Västgötaklimax;)
- Genom årtusenden ljuder Herrens bud 'Du skall inte stjäla'. Detta är också förbudet i den svenska strafflagen.

Lítotes; "underdrift", (som motsats till överdrift, eng. understatement) ett begrepp framhävs genom att dess motsats förnekas.

- Det var inte dumt. En ingalunda föraktlig summa pengar.

Oxymóron; grek. 'sinnrik dårskap', skenbart orimlig sammanställning av oförenliga begrepp.

- Fulsnygg, jätteliten, hemskt vacker.
- Cum tacent, clamant.

Paradox; ett skenbart orimligt påstående.

- Ensam är stark.
- Summum ius, summa inuria.

Parallellism; två till sin uppbyggnad eller sitt innehåll likartade fraser.

- Errare humanum est, ignoscere divinum.
- A friend in need is a friend indeed.

Pars pro toto; en del i stället för det hela.

- Inkomst per capita. Avsäga sig tronen.
- Cedant arma togae.

Polysýndeton; utsättning av bindeord mellan alla leden i en uppräknig.

- We lived and laughed and loved and left. (James Joyce)

Trikólon; tredelat uttryck.

- Tron, hoppet och kärleken. (1. Kor. 13)
- Tell me and I forget. Teach me and I remember. Involve me and I learn.
- Quod bonum, felix faustumque sit.

RETORISKA OCH STILISTISKA FIGURER - arbetsblad

Avgör vilka retoriska/stilistiska figurer följande exempel innehåller!

- 1 Någonstans inom oss är vi alltid tillsammans,
någonstans inom oss kan vår kärlek aldrig fly
någonstans o någonstans
har alla tågen gått och alla klockor stannat:
någonstans inom oss är vi alltid här och nu. (Ur Erik Lindegren, Arioso)
- 2 Må vapnen vika för togan.
- 3 Det är inte alls otroligt att han kommer.
- 4 Världen vet, o Halvdan, vad trenne veta. (Tegnér, Fritiofs saga.)
- 5 Festina lente.
- 6 Högsta rätt, högsta orätt.
- 7 I denna bok finns mycket som är bra och mycket som är nytt: det som är nytt är inte bra, det som är bra är inte nytt.
- 8 Att fela är mänskligt, att förlåta gudomligt.
- 9 Sitter i högen högättad hövding, slagsvärd vid sidan, skölden på arm. (Tegnér)
- 10 Må detta bli till lycka, välgång och välsignelse.
- 11 Jag kom, jag såg, jag segrade.
- 12 Jag kom och jag såg och jag segrade.
- 13 Talande tystnad. (När de tiger, ropar de.)
- 14 Ett dåligt huvud hade han, men hjärtat det var gott. (Runeberg i dikten om Sven Duva.)
- 15 Jag lever inte för att äta, utan jag äter för att leva.
- 16 Government of the people, by the people, for the people shall not perish from the earth.
(Abraham Lincoln 1863)
- 17 Konsten är lång, livet är kort.
- 18 We have ships and men and money and stores.
- 19 Den sångerskan vore en förlust att inte ha hört.
- 20 Jag är upprörd. Nej jag är faktiskt riktigt arg. Man skulle kunna säga att jag är heligt förbannad.
- 21 Du gamla, du fria, du fjällhöga nord. Du tysta, du glädjerika sköna.
- 22 En för alla, alla för en.
- 23 En flicka på sjutton vårar.
- 24 Gösta Berling sades ha tagit till flaskan.
- 25 This is not the end, this is not even the beginning of the end, but it is – perhaps – the end of the beginning. (Churchill 1942)